

چایزه هانا آرنت

گردآوری و ترجمه: مهشید میرمعزی

چایزه هانا آرنت، برای افکار سیاسی، یک چایزه‌ی آلمانی است و به افرادی داده می‌شود که در راستای سنت هانا آرنت در رابطه با افکار و رفتار عمومی سیاسی، حرکت کنند و در اشاعه‌ی آن بکوشند. مبلغ این چایزه ۷۵۰۰ یورو است و سالانه در شهر برمن اعطای می‌شود. این چایزه در سال ۱۹۴۴ پایه گذاری شد. هدف این چایزه بحث، گفت‌وگو و مطرح کردن، موارد مورد اختلاف سیاسی بود. یعنی کاملاً در جهت عقاید و افکار هانا آرنت قرار داشت که معتقد بود: «معنای سیاست، یعنی آزادی» در این میان، فعالیت‌ها و همچنین نظریات سیاسی هانا آرنت در رابطه با رژیم‌های استبدادی (توالیتر)، نقش مهمی ایفا می‌کرد. نظریاتی که در پایان «جنگ سرد»، به تاریخ نپیوست و هنوز هم در رابطه با آزادی و عدالت صدق می‌کند و تازه است. این چایزه آکادمیک نیست؛ بلکه به افرادی اعطا می‌شود که جسارت داشته‌اند و فکر و عملی تازه را مطرح کرده‌اند.

یک هیئت داوران بین‌المللی، شخص برندۀ را بر می‌گزیند. مبلغ چایزه از طرف موسسه هاینریش میل و شهر برمن، در اختیار هیئت داوران قرار می‌گیرد. شاید هیچ فرد دیگری چون هانا آرنت در دوران خود، به زوایای تاریک سیاست مدرن، نپرداخت. برای همین هم بود که توانست آن دوران و حشتتاک قرن بیستم را به مثابه چیزی نو که تاکنون به آن فکر نشده بود، مطرح کند و به این ترتیب، ارتباطی منحصر به فرد با پدیده‌ی توالتاریسم بگیرد. همچنین نظریات او در مورد قدرت، خشونت و معنای آزادی

جمهوری خواهانه در نهایت به شکل بافت انقلاب آزادی بخش ۱۹۸۹ و به عنوان یک موضوع کلیدی به اثبات رسید که از مسیر عادی خارج شد و یافتن راههای تازه‌ای برای اتفاقات غیرقابل پیش‌بینی سیاسی را امکان‌پذیر ساخت. افکار سیاسی هانا آرنت، در آلمان، مدت‌های مديدة، نادیده گرفته شد. بنابراین از جمله اهداف بنیان‌گذاران جایزه‌ی هانا آرنت، این بود که جایگاهی در شان و متزلت او در جامعه برایش تعیین کنند. یعنی این جایزه می‌خواهد افراد را تشویق کند که شیوه عمل و اندیشه‌ی هانا آرنت را در سیاست امروزی هم مورد بحث قرار دهند و مطرح کنند.

برندگان جایزه‌ی هانا آرنت:

- ۲۰۰۶: جولیا کریستوا (Julia Kristeva)، نویسنده، فیلسوف و روانکار فرانسوی
- ۲۰۰۵: وایرا وایک - فرایبرگا (Vaira Vike - Freiberga)، رئیس جمهوری لتلند (Lettland)
- ۲۰۰۴: ارنست - ولفگانگ بوکن فورده (Ernst - Wolfgang Bockenforde)، فیلسوف و قاضی آلمانی
- ۲۰۰۳: مایکل اینگاتیف (Michael Ignatieff)، روزنامه‌نگار، دانشمند، نویسنده و اندیشمند سیاسی کانادایی
- ۲۰۰۲: جیانی واتیمو (Gianni Vattimo)، فیلسوف و سیاستمدار ایتالیایی
- ۲۰۰۱: ارنست فولرات (Ernst Vollrat)، فیلسوف سیاسی آلمانی
- ۲۰۰۰: یلنا بونر (Jelena Bonner)، فعال حقوق بشر روسی
- ۱۹۹۹: ماسیمو کاچیاری (Massimo Cacciari)، فیلسوف و سیاستمدار ایتالیایی
- ۱۹۹۸: آنتیه فولمر (Antje Vollmer)، نویسنده و سیاستمدار آلمانی
- ۱۹۹۷: فرایموت دووه (Freimut Duve)، نویسنده، ناشر و سیاستمدار آلمانی
- ۱۹۹۶: فرانسیس فوره (Francois Furet)، تاریخ‌دان فرانسوی
- ۱۹۹۵: اگنس هتلر (Agnes Heller)، فیلسوف رومانیایی

در سال ۲۰۰۶ جایزه هانا آرنت را خانم جولیا کریستوا، فیلسوف، نویسنده و روانکار فرانسوی به خود اختصاص داد. مراسم اعطای این جایزه هر سال در ۱۵ دسامبر برگزار می‌شود. هیشت داوران توانایی خلاق این نویسنده را در نفوذ‌پذیر ساختن مرزهای میان روانکاوی و اندیشه‌ی سیاسی، مورد تحسین قرار دادند. کریستوا به عنوان یک فرد سیاسی، بدیهیات دانش را به زیر سوال برد. به عنوان یک روانکار و نویسنده، روی باز کردن فضای سیاسی تاکید کرد. کریستوا در سال ۱۹۴۱ در بلغارستان به دنیا آمد و سال ۱۹۶۵ به پاریس رفت، اثر او در برگیرنده‌ی کارهای روان‌شناسانه، فرهنگی و فلسفه‌ی دین است. وی پیشتر هم جوایزی دریافت کرده بود.